

Kwartalnik Prawny Fundacji Honeste Vivere

Nr IIa/2025

PRZYMUSOWE LECZENIE
ODWYKOWE

Kogo można skierować ?

- Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.) do poddania się leczeniu w stacjonarnym albo niestacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego można zobowiązać osobę, która: ☐ w związku z nadużywaniem alkoholu powoduje rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchyla się od pracy albo systematycznie zakłóca spokój i porządek publiczny; ☐ jest uzależniona od alkoholu. Obie z wyżej wymienionych przesłanek muszą zostać spełnione, aby zastosować obowiązek poddania się przymusowemu leczeniu odwykowemu!!!

Kto orzeka o obowiązku poddania się leczeniu

- Decyzje w sprawie skierowania osoby na przymusowe leczenie odwykowe podejmuje sąd rejonowy właściwy według miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy. Sprawa rozpatrywana jest w postępowaniu nieprocesowym (w dużym uproszczeniu składamy wniosek do sądu nie pozw, a sąd w tym trybie ma większe uprawnienia do podejmowania działań z urzędu)

Kto kieruje wniosek do sądu

- Wniosek do sądu w sprawie orzeczenia przymusowego leczenia odwykowego może skierować:
- gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych
- Prokurator
- osoba, która jest zainteresowana zastosowaniem przymusowego leczenia odwykowego, czyli najczęściej członkowie najbliższej rodziny lub konkubin/konkubina osoby uzależnionej, nie może wystąpić z wnioskiem bezpośrednio do sądu. W takim przypadku powinna zgłosić problem do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych lub do prokuratora
- Uczestnikiem postępowania jest osoba, która ma zostać poddana leczeniu, a nie członek jej rodziny lub partner

Co powinien zawierać wniosek

- Oprócz danych osoby, która powinna być poddana leczeniu, do wniosku załącza się zebraną w sprawie dokumentację wraz z opinią biegłego, jeżeli badanie przez biegłego zostało przeprowadzone. Można we wniosku powołać także świadków (najczęściej członków rodziny) w celu wykazania uzależnienia oraz przesłanek, których wykazanie warunkuje zastosowania przymusowego leczenia odwykowego

Uprawnienia sądu

- W przypadku braku opinii biegłego, sąd zarządza jej przeprowadzenie na okoliczność uzależnienia od alkoholu oraz zarządza poddanie osoby, której dotyczy wniosek odpowiednim badaniom

Uprawnienia sądu

- Sąd może, w razie uznania to za konieczne na podstawie opinii biegłego, zarządzić oddanie badanej osoby pod obserwację w zakładzie leczniczym na okres nie dłuższy niż 2 tygodnie. W wyjątkowych przypadkach okres ten może zostać przedłużony do maksymalnie 6 tygodni.

Uprawnienia sądu

- Sąd może zarządzić przeprowadzenie przez kuratora sądowego wywiadu środowiskowego w celu ustalenia okoliczności wskazujących na nadużywanie alkoholu przez osobę, której postępowanie dotyczy, oraz zakłócania przez nią spokoju lub porządku publicznego, a także jej relacji w rodzinie, zachowania się w stosunku do małoletnich i stosunku do pracy

Orzeczenie sądu

- Sąd orzeka o obowiązku poddania się leczeniu po przeprowadzeniu rozprawy, która powinna się odbyć w terminie jednego miesiąca od dnia wpływu wniosku.

Konsekwencje orzeczenia

- W przypadku, gdy osoba, której dotyczy wniosek uchyla od zarządzanego przez Sąd obowiązku poddania się badaniu przez biegłego (nie stawia się na nie) albo obserwacji w zakładzie leczniczym, Sąd ma prawo zarządzić przymusowe doprowadzanie takiej osoby przez organ Policji, w przypadku żołnierza przez Żandarmerię Wojskową lub inny wojskowy organ porządkowy

Konsekwencje orzeczenia

- W przypadku orzeczenia przez Sąd obowiązku poddania się leczeniu może on również ustanowić na czas jego trwania nadzór kuratora dla osoby zobowiązanej. W takim wypadku osoba wobec której zastosowano nadzór kuratora ma obowiązek stawiania się na wezwania Sądu lub kuratora sądowego oraz wykonywania poleceń, które mogą się przyczynić do skrócenia trwania obowiązku poddania się leczeniu.

istnienie obowiązku w czasie

- Obowiązek poddania się leczeniu trwa tak długo, jak tego wymaga cel leczenia, nie dłużej jednak niż 2 lata od chwili uprawomocnienia się postanowienia

Ustanie obowiązku

- O ustaniu obowiązku poddania się leczeniu przed upływem okresu wskazanego postanowieniu sądu decyduje sąd na wniosek osoby zobowiązanej, zakładu leczącego, kuratora sądowego, prokuratora lub z urzędu, po zasięgnięciu opinii zakładu, w którym osoba leczona przebywa.
- W wypadku ustania obowiązku poddania się leczeniu ponowne zastosowanie tego obowiązku wobec tej samej osoby nie może nastąpić przed upływem 3 miesięcy od jego ustania.

ubezwłasnowolnienie

- W przypadku, gdy Sąd, który orzekł o przymusowym leczeniu odwykowym uzna, że na skutek uzależnienia od alkoholu zachodzi potrzeba ubezwłasnowolnienia osoby zobowiązanej do leczenia zawiadamia o tym właściwego prokuratora.
- W razie orzeczenia ubezwłasnowolnienia sąd opiekuńczy, określając sposób wykonywania opieki, orzeka o umieszczeniu tej osoby w domu pomocy społecznej dla osób uzależnionych od alkoholu, chyba że zachodzi możliwość objęcia tej osoby inną stałą opieką

Wniosek

- Wniosek ma charakter podania
- Tytuł wniosku: Wniosek o zobowiązanie osoby uzależnionej od alkoholu do poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego
- Żądanie: Wnoszę o: 1. Zobowiązanie uczestnika postępowania, ur. r., syna, do poddania się leczeniu w stacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego.
- Dodatkowe żądanie: Jednocześnie wnoszę o Wezwanie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków: – na okoliczność nadużywania alkoholu przez uczestnika postępowania; Uzasadnienie:
- Uczestnik nadużywa alkoholu, po czym wszczyna awantury oraz kieruje akty agresji wobec swojej matki. Uczestnik nie pracuje. Utrzymuje się z renty matki.
- Dowód: Zeznania świadka.
- Uczestnik postępowania jest uzależniony od alkoholu. Nie dostrzega on konieczności podjęcia leczenia, dlatego też zasadne jest poddanie go leczeniu przymusowemu w stacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego. Uczestnik nie pracuje i nie wyraża chęci podjęcia pracy.
- Dowód: zebrana przez wnioskodawcę dokumentacja
- Dowód: opinia biegłego z dnia 20 kwietnia 2021 r.
- Nie podjęto próby mediacji ze względu na postawę uczestnika. Mając na uwadze powyższe wniosek jest w pełni zasadny.
- Podpis wnioskodawcy
- Załączniki: 1. Odpis wniosku wraz z załącznikami (x 1 dla Uczestnika); 2. Skrócony odpis aktu urodzenia uczestnika; 3. Opinia biegłego z dnia 20 kwietnia 2021 r.; 4. Dokumenty zgromadzone przez wnioskodawcę